

KÜLFÖLDI SZEMLE

A kataloniai Institucio Patxot száz font sterlinges pályázatot hirdet a következő címmel: *A mai nemzetközi jog és intézményeinek befolyása a közjogra.* Foglalkoznia kell a munkának a nemzetközi jog legújabb alapelveivel és azoknak módszerbe foglalásával, valamint befolyásával a legújabb közjogi teóriákra és törvényhozásra. A pályázatot 1930 december 1-ig kell német, angol, vagy valamely román nyelven az Institucio Patxot C. de la Cucurulla 1 és 3. Barcelona (Spanyolország) benyújtani. A zsüri tagjai között van többek között Eysinga leideni egyetemi rektor és dr. Anzilotti felsőbbirósági elnök stb. — Nekünk, magyaroknak, akik saját bőrünkön érezzük az új nemzetközi jog kialakulását és az új nemzetközi hatalmi tulsúly minden terhét, mennél számosabban kellene résztvevünk ezen a pályázaton, mely egyébként számunkra kitünő nemzetközi propaganda is lehetne.

* *

Megjelent Stammler Lehrbuch der Rechtsphilosophie harmadik bővített kiadása. A modern jogfilozófia nagy problémái közül, mint: a jog fogalma, metodológiája, továbbá a bizonyos fokig szemben álló két probléma, a jog szociológiája és a helyes jogról szóló tan közül Stammler filozófiája meglehetősen távol marad a létező világgal okozatos összefüggéseket kutató jogszociológusoktól (bár Wirtschaft und Recht című munkájában ezzel is foglalkozik) s különösen a helyes jogról szóló tannal foglalkozva (idevonatkozó könyve Die Lehre von richtigen Recht), vizsgálódásai távol a konkrét világ létező és okozatos tényeitől, az értékelő jogfilozófia jegyében folynak. Minthogy a mai jogfilozófia már ott tart, hogy főproblémájának megoldását, a jog fogalmának tüzetes meghatározását, nem külön az okozatos összefüggések vizsgálásával, vagy külön az értékelő szemlélettel akarja megoldani (amint erre Moór Jogfilozófiájában rámutat), hanem e kettő összeegyeztetésével, Stammler munkája, dacára kitünőségének és annak az osztatlan elismerésnek, mellyel a német tudományos körök munkáját fogadták, absztrakt voltánál fogva bizonyos fokig mégis az egyoldalú szemlélet hibájába esik.

* *

A német közjogtanárok egyesülete bécsi kongresszusán javaslatot készített elő a kultuszminiszterhez, melyben azt indítványozza, hogy a filozófiai fakultás azon hallgatói, akik később történettanárok lesznek, heti kétórás kötelező kollégiumot hallgassanak az államtudományok, különösen

pedig az alkotmánytan köréből, hogy azt alaposan megismerhessék. Mindazon államokban, melyeknek nem írott alkotmányuk van (mint nekünk), hanem ez közjogi harcok közepette évszázadokon át kristályosodott ki a nemzeti akaratból, különösen helyeselhető ez a törekvés, mert hisz itt alkotmánytan és történelem szorosban egybefonódnak.

* *

A Bürgerliches Gesetzbuch legújabb kiadása Busch, Erlér, Lobe, a legfőbb német birodalmi törvényszék biráinak magyarázatával megjelent. Az új kiadás különös tekintettel van az átértékelés kérdéseire és részletesen foglalkozik az idevágó joganyaggal. (Megrendelhető de Gruyter et Co., Berlin.)

* *

Életbelépett az új lengyel részvénytársasági törvény, mely egyike a fiatal lengyel magánjog első kodifikációinak s előhírnöke egy egységes lengyel kereskedelmi törvény megalkotásának. A törvény strukturája erősen emlékeztet a német K. T.-re, sőt a Juristische Wochenschrift szerint ennek esetleges reformálásakor föltétlenül figyelemre méltó volna az új lengyel részvénytársasági törvény. Az alapítás szabad. Kereskedelmi miniszteri engedély kell minden oly részvénytársaság alapításához, mely az államra különösen fontos jelentőségű. Alapítók minimális száma a német törvénnyel ellentétben nem öt, hanem három. Ismeri a névre, bemutatóra szóló és elsőbbségi részvényeket. A társaságnak általunk is ismert három főszervén kívül, melyet a lengyel törvény is ismer, van egy negyedik szerve, az Ellenőrző bizottság, mely nem azonos a felügyelő bizottsággal, hanem azzal alternatív természetű viszonyban van, mégis 5 millió zloty alaptőkéen felül a felügyelő bizottság alakítása kötelező. Különösen ki-domborul az új lengyel részvénytársasági törvényben a kisebb részvényesek védelme, amennyiben a szabályosan meghozott közgyűlési határozat is bármely tag által megtámadható, ha az a jó kereskedői erkölcsökbe ütközik, vagy a részvényesek károsítását célozná. Az alaptőke emelése és leszállítása azonos a német részvénytársasági törvény ide szóló rendelkezéseivel.

Dr. Klár János.

Dr. Bozóky Géza

egyetemi ny. r. tanár

A magyar kereskedelmi jog

kétkötetes munkája a legteljesebb hiteljogi munka.